

Bir neçə ay əvvəl Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti ilə tikilən "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası müvəffəqiyyətlə istifadəyə verildi. Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" şirkəti ilə külək enerjisi layihəsinin icrası davam edir. İşğaldan azad olunmuş Cəbrayıl rayonunda bp şirkəti ilə birlikdə 240 meqavatlıq günəş-elektrik stansiyasının tikintisi planlaşdırılır. Digər bir sıra enerji şirkətləri ilə birgə həm quruda, həm də dənizdə günəş və külək enerjisi istehsalı layihələri nəzərdə tutulur.

Dövlətimizin başçısı işğaldan azad olunmuş əraziləri "yaşıl enerji" zonası elan edib. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da bərpaolunan enerji layihələri həyata keçirmək üçün geniş imkanlar var. Bu baxımdan Xəzərin küləyi də çox dəyərlidir. Prezident növbəti 5-6 ildə 10 qı-qavat həcmində günəş və külək enerjisi istehsal etməyin planlaşdırıldığını bildirib. Artıq külək və günəş enerjisi layihələrinə dair müqavilə və anlaşma memorandumları imzalanıb. Bu, Azərbaycana yanacaq enerjisindən bərpaolunan enerjiyə rahat keçid imkanı verəcək. Beləliklə, Avropadakı istehlakçılar "yaşıl enerji" ilə də təmin ediləcək.

Xatırladaq ki, keçən il dekabrın 17-də Rumıniyanın paytaxtı Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb. Prezident İlham Əliyevin sözləri ilə desək, bu, Gürcüstanı, Azərbaycanı, Rumıniyanı və Macarıstanı daha sıx bağlayan bir layihə olacaq.

Bu il noyabrın 21-də isə Macarıstanın paytaxtı Budapeşt şəhərində "Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumıniya arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında

Qədim "qara qızıl" diyarı müasir "yaşıl enerji" ölkəsinə çevrilir

Azərbaycan bu sahədə də önə çıxır

Saziş" in icrası məqsədilə nazirlərin beşinci iclası keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan energetika naziri Pərviz Şahbazov, Macarıstan xarici işlər və ticarət naziri Peter Siyarto, Gürcüstan Baş nazirin müavini, iqtisadiyyat və davamlı inkişaf naziri Levan Davitaşvili, Rumıniya energetika naziri Sebastian Burduja tərəfindən təmsil olunub. Görüşdə eləcə də Bolqarıstanın, Avropa Komissiyasının, 4 ölkənin ötürücü sistem operatorlarının və "CESI" şirkətinin nümayəndələri də iştirak ediblər.

İclasda Azərbaycanda bərpaolunan enerji potensialının reallaşdırılması və "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" layihəsinin inkişafının cari vəziyyətindən geniş bəhs olunub. Bir neçə ölkəni, iki dənizi birləşdirən marşrutlarla Xəzərin "yaşıl enerji" potensialını Avropada təchizatın təhlükəsizliyinin güclən-

dirilməsinə və təmiz enerji keçidinə yönəldən bu strateji layihənin icrasını sürətləndirməyin əhəmiyyəti vurğulanıb. Bildirilib ki, təxminən bir il əvvəl sözügedən ölkələr vahid mövqedən çıxış edərək "yaşıl enerji" dəhlizi təşəbbüsü üzrə sıx əməkdaşlığa hazır olduqlarını Avropa İttifaqının şahidliyi ilə ali səviyyədə təsdiqləyiblər.

Budapeştə həmçinin növbəti addım olaraq Bakıda ötürücü qurumların arasında Birgə Müəssisənin yaradılması məqsədilə görüşün keçirilməsi razılaşdırılmışdı. Bu xüsusda dekabrın 18-də "Azərenerji"nin təşkilatçılığı ilə düzənlənən tədbirin məqsədi tərəflərin məsul qurumları arasında ilk işçi görüşün keçirilməsi və layihənin icrası ilə bağlı hüquqi və digər praktiki aspektlərin müzakirəsi oldu. Görüşdə birgə müəssisənin yaradılması və layihənin dava-

mı üçün yol xəritəsi ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparıldı. Bu formatda növbəti görüşün Gürcüstanda keçirilməsi razılaşdırıldı.

Bütün bunlar Azərbaycanın "yaşıl enerji"nin təchizatçısına çevrilmək planlarının tərkib hissəsidir. Belə ki, planlar geniş, işlər çoxşaxəlidir. Cari il dekabrın 15-də Bakıda Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistanın müvafiq nazirliklərinin rəhbərlərinin görüşündə bərpaolunan enerji mənbələrinə fokuslanan enerji mübadiləsi, o cümlədən "yaşıl enerji"nin ixracı sahəsində əməkdaşlıq məsələlərini nəzərdə tutan Birgə Kommünike qəbul edilib.

Birgə Kommünike bu il noyabrın 14-də paytaxtımızda Azərbaycan, Özbəkistan və Qazaxıstan arasında Mərkəzi Asiya ölkələrindən respublikamızın ərazisi vasitəsilə Avropaya elektrik enerjisinin ixracı pers-

pektivlərinin müzakirəsi aparılmış üçtərəfli görüşün nəticəsi olaraq qəbul edilib. Sənəddə bərpaolunan enerji mənbələrinə fokuslanan enerji mübadiləsi, "yaşıl hidrogen" və "yaşıl ammoniyak"ın inkişafı və ixracı, müvafiq infrastrukturun yaradılması sahəsində əməkdaşlıq kimi məsələlər əks olunub. Sənədə əsasən, tərəflər elektrik enerjisinin ixracı ilə bağlı birgə müəssisənin yaradılması və layihənin iqtisadi əsaslandırılmasına hazırlıqla bağlı razılığa gəliblər. Birgə Kommünikeyə uyğun olaraq regionda üçüncü ölkələr bu layihədə iştirak edə bilirlər.

Bakıda bu il dekabrın 15-də "Yaşıl enerji məkanı" İşçi qrupunun növbəti iclası da keçirilib. İclasda paylayıcı şəbəkədə elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması, elektroenergetika sistemində müstəqil təchizatçıların fəaliyyətinin təşviq edilməsi, bərpaolunan enerji infrastrukturunun genişləndirilməsi, bu sahədə informasiya sisteminin yaradılması, hidrogenin istehsalı sahəsi, istixana effekti yaradan qazların inventarlaşdırılması, energetika sektorunda karbon tutulması, enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi və digər tədbirlərlə bağlı İşçi qrupu üzvlərinin rəy və təklifləri dinlənilib. Eləcə də stratejiya sənədi üzrə növbəti illərdə icra ediləcək tədbirlər və hədəflər, onların həlli yolları ətrafında müzakirələr aparılıb.

Beləliklə, indi Azərbaycan Avropaya "yaşıl enerji" körpüsü salmağa başlayır. Görülən işlər, gerçəkləşən tədbirlər də ölkəmizin inamlı addımlarla bu məqsədə doğru irəlilədiyini göstərir. Dekabrın 15-də BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un gələn il ölkəmizdə keçirilməsi ilə əlaqədar müşavirədə Prezident İlham Əliyev demişdir: "Azərbaycan neft-qaz ölkəsi kimi bu sahədə də özünü göstərəcəkdir və dünyada hər kəs bir daha görəcək ki, bizim gündəliyimiz "yaşıl enerji" ilə bağlıdır. "Yaşıl enerji" növlərinin yaradılması və "yaşıl enerji"nin dünya bazarlarına nəqli hazırda bizim enerji siyasətimizin prioritetidir. Bu, reallıqdır və bütün dünya bunu bir daha görəcək".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"